

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ IR DUOMENŲ PAKARTOTINIO
NAUDOJIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1524 2 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)
DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
1.	Valstybės duomenų agentūra 2023 10 11 raštas Nr. SD-938	<p>„<..> pritaria teikiama siūlymams, tačiau papildomai siūlome išbraukti „viešosios paslaugos“ kriterijų iš projekto 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir jį išdėstyti taip: „2) viešosioms įstaigoms, kurių savininkė arba bent viena iš dalininkių, turinti pusę ir daugiau balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, kurios nėra finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų, tačiau atlieka viešąsias funkcijas, taip pat akcinėms bendrovėms ar uždarosioms akcinėms bendrovėms, kuriose valstybei arba savivaldybei tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso (suprantama taip, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnyje) akcijos, suteikiančios daugiau kaip pusę balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, ir valstybė ar savivaldybė tiesiogiai ar netiesiogiai gali daryti lemiamą įtaką (suprantama taip, kaip nustatyta Akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnyje) rinkdama ir atšaukdama akcinės bendrovės arba uždarnosios akcinės bendrovės vadovą, taip pat daugiau kaip pusę valdybos arba stebėtojų tarybos narių (toliau – valstybės valdomi subjektai);“.</p> <p>Pažymime, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 str. 19 d. <i>viešojo administravimo</i> – pagal įstatymų ir (ar) viešojo administravimo subjektų nustatytus reikalavimus vykdoma šių subjektų prižiūrima veikla, kuria sukuriamą valstybės ar savivaldybių garantuojama ir visuomenės nariams vienodai prieinama nauda. Verta pastebėti, kad šis apibrėžimas yra pakankamai abstraktus ir yra siauresnės apimtys nei visuotinės svarbos paslaugos sąvoka, vartojama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (toliau – Direktyva). Visuotinės svarbos paslaugos yra paslaugos, kurias ES valstybių narių valdžios institucijos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Iš Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto išbraukus žodžius „viešosios paslaugos“, vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktu, kuris nustato, kad Įstatymas negalioja duomenims, kuriais disponuoja valstybės valdomi subjektai, kai jie rengiami kitais tikslais negu viešųjų paslaugų teikimas, šis įstatymas apskritai nebūtų taikomas anksčiau nurodytoms bendrovėms. Pažymėtina, kad šis įstatymas taikomas tik viešojo sektoriaus institucijoms ir valstybės valdomiems subjektams, kurie teikia viešąsias paslaugas. Tuo pačiu atkreipiame dėmesį, kad nacionalinėje teisėje nėra apibrėžta sąvoka „visuotinės svarbos paslaugos“, todėl jos vartoti šio įstatymo projekte negalime.</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		<p>klasifikuoja kaip visuotinės svarbos, todėl jos siejamos su konkrečiais viešųjų paslaugų įsipareigojimais. Tokias paslaugas gali teikti valstybė arba privatusis sektorius. Šiuo atveju visuotinės svarbos paslaugos apima ir viešąsias paslaugas.</p> <p>Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – Duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas) 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte vartojama sąvoka <i>viešoji paslauga</i> yra perteklinė ir neatitinka Direktyva siekiamų tikslų. Šiame kontekste svarbu paminėti, kad Direktyva yra siekiama skatinti atvirųjų duomenų naudojimą ir inovacijas produktų ir paslaugų srityje, todėl svarbu netaikyti formuluočių, užkertančių kelią atverti duomenis, kurie yra reikalingi visuomenei. Priešingai, šiuo metu yra pastebima, kad valstybės valdomi subjektai vengia pareigos atverti duomenis ir teikia paaiškinimus, kad jų vykdoma veikla neatitinka viešosios paslaugos sampratos, todėl jiems Duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatos negalioja (pavyzdžiui, valstybės valdomi subjektai, kurių veikla yra kelių priežiūra ar oro uostų priežiūra). Taip pat, toks reglamentavimas sukelia papildomą naštą įrodinėjant ir interpretuojant įstatymo nuostatas, kadangi valstybės valdomi subjektai viešųjų paslaugų teikimą dažnai supranta kaip licencijų ar leidimų išdavimą, tačiau iš esmės ši kategorija turėtų apimti ir valstybinės reikšmės paslaugas, kurios užtikrina tinkamą valstybės ir jos infrastruktūros funkcionavimą ir panaudojimą, ir kitas funkcijas, kurios prisideda prie bendro valstybės gėrio kūrimo. Taip pat, būtų išvengta dviprasmybių, interpretacijų ir spragų, kurias sukelia dabartinio reglamentavimo interpretavimas.</p> <p>Toks pakeitimas efektyviau padėtų siekti Direktyvoje nurodytų tikslų, kad daugiau valstybei valdomų subjektų atvertų savo duomenis pakartotiniam naudojimui. Be to, ši sąvoka gali būti vertinama kaip subjektyvi ir kelia painiavą ar nenuoseklumą taikant įstatymą, nes skirtingi subjektai, kas yra viešoji paslauga, gali aiškinti įvairiai. Supaprastindami formuluotę ir vengdami</p>	

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		dviprasmiškų terminų, užtikriname, kad įstatymas galėtų būti taikomas teisingai ir plačiai, o tai padeda visiems valstybės valdomiems subjektams prisidėti prie Direktyvoje nustatytų tikslų.”	
2.	Teisingumo ministerija 2023 10 11 raštas Nr. (1.6 Mr) 2T-1206	<p>2. 2022 m. gruodžio 21 d. Europos Komisijos įgyvendinimo Reglamento (ES) 2023/138, kuriuo sudaromas didelės vertės duomenų rinkinių sąrašas ir nustatoma jų skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka preambulės 10 konstatuojamoji dalis nustato, kad „valstybės narės raginamos visų teminių kategorijų, ypač kategorijos „Bendrovių ir bendrovių valdymo nuosavybės teise duomenys“, duomenų rinkiniams nustatyti platesnius nei šiame reglamente nustatyti minimalieji reikalavimus, susijusius su duomenų rinkinių apimtimi ir pakartotinio naudojimo tvarka“. Reglamento (ES) 2023/138 preambulės 11 konstatuojamoji dalis nustato, kad „valstybės narės turėtų turėti galimybę šio reglamento priede išvardytus duomenų rinkinius papildyti jau prieinama viešojo sektoriaus informacija, jei tokie duomenys yra temiška susiję ir pagal Direktyvos (ES) 2019/1024 14 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus yra laikomi didelės vertės duomenimis. Jei ta informacija apima asmens duomenis, ji į duomenų rinkinius turi būti įtraukiama tik jei tai būtina, proporcinga ir iš tiesų atitinka bendrojo intereso tikslus“. Atsižvelgiant į tai, kad Reglamentas (ES) 2023/138 valstybėms narėms palieka tam tikrą diskreciją nustatyti duomenų rinkinių apimtį, siūlytina įvertinti, ar tikslinga pripažinti netekusiu galios Įstatymo 16 straipsnio 1 dalį.</p> <p>4. Rašte, kuriuo Įstatymo projektas teikiamas išvadoms gauti, nurodoma, kad „visuose sektoriuose veikiančių valstybės valdomų subjektų inventorizuotų duomenų rinkinių sąrašai, duomenų rinkiniai, kuriems Lietuvos atvirų duomenų portale (toliau – Portalas) pateiktos užklausos ir duomenų rinkiniai, kuriuos sudarys valstybės valdomi subjektai, turės būti paskelbti pakartotiniam naudojimui Portale pagal Įstatymo 15 straipsnį ir 17 straipsnio 5 dalį“. Siūlome įvertinti, ar Įstatymo projektas neturėtų būti papildytas taikymo nuostatomis, nustatančiomis pareigą valstybės valdomiems subjektams, kuriems Įstatymas iki šiol nebuvo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Nacionalinėje teisėje neplanuojama pasinaudoti Reglamente (ES) 2023/138 numatyta diskrecija, siekiant nustatyti platesnę duomenų rinkinių apimtį. Siekiant teisinio aiškumo ir paaiškinant, iš kur atsiranda didelės vertės duomenų rinkinių sąrašas ir nustatoma jų skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka, atitinkamai tikslinamos keičiamo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies nuostatos.</p> <p>Neatsižvelgta. Įvertinant tai, kad Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 pakeitimo įstatyme, kuris buvo priimtas 2021 m. birželio 30 d. Nr. XIV-491, nebuvo taikymo nuostatų, nustatančių pareigą visoms institucijoms ir valstybės valdomiems subjektams, pateikti reikiamus duomenų rinkinius ir terminą, iki kada jie tai turi padaryti, ir laikantis lygiateisiškumo principo, siūlome šios pareigos nenustatyti ir valstybės valdomiems subjektams, kuriems Įstatymas iki šiol nebuvo taikomas, nes</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		taikomas, pateikti reikiamus duomenų rinkinius ir terminą, iki kada jie tai turi padaryti.	praktikoje realiai jokių atskirų pasirengimo darbų tam nereikia, taip pat jokių išankstinių prievolių, susijusių su šio įstatymo keičiamų nuostatų įgyvendinimu, neatsiranda.
3.	Vidaus reikalų ministerija 2023 10 26 raštas Nr. 1D-5398	<p>„<.> siūlytume įvertinti, ar Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostata, kad Įstatymas taikomas tik toms šiame punkte nurodytoms bendrovėms, kurios teikia viešąsias paslaugas, nesutrukdyt atverti daugiau duomenų. Pažymėtina, kad minimos bendrovės gali vykdyti ir kitas įstatymuose nustatytas funkcijas (ne tik viešųjų paslaugų teikimo), taip pat Lietuvos Respublikos Seime svarstomu Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (TAIS Reg. Nr. XIVP-2836(2)) yra siūloma sudaryti teisinės sąlygas valstybės ir savivaldybių valdomoms įmonėms, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (t. y. įskaitant ir valstybės ir savivaldybių valdomas bendroves), suteikti ir viešojo administravimo įgaliojimus.</p> <p>Be kita ko, atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime yra svarstomas ir Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (TAIS Reg. Nr. XIVP-2846(2)), kuriuo keičiamas Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 punktas, jame numatant, kad Įstatymas taikomas viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių valdomoms įmonėms (vietoj šiuo metu nurodytų valstybės ir savivaldybių įmonių). Atsižvelgdami į Įstatymo 1 straipsnį, kuriame nurodyta, kokios funkcijos toliau įstatymo tekste yra vadinamos viešosiomis funkcijomis (t. y. viešosiomis funkcijomis laikoma viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimas, kitos įstatymuose nustatytos funkcijos, įskaitant viešųjų paslaugų teikimą), taip pat, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme pateiktus valstybės ir savivaldybės įmonių apibrėžimus, kurie apima ir valstybės bei savivaldybės valdomas bendroves,</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pirma, iš Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto išbraukus žodžius „viešosios paslaugos“, vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktu, kuris nustato, kad Įstatymas negalioja duomenims, kuriais disponuoja valstybės valdomi subjektai, kai jie rengiami kitais tikslais negu viešųjų paslaugų teikimas, šis įstatymas apskritai nebūtų taikomas anksčiau nurodytoms bendrovėms. Pažymėtina, kad šis įstatymas taikomas tik viešojo sektoriaus institucijoms ir valstybės valdomiems subjektams, kurie teikia viešąsias paslaugas.</p> <p>Antra, Įstatymo projektu siūlomos teisinio reguliavimo normos turi atitikti galiojančių įstatymų, o ne Vyriausybei pateiktų svarstyti ar Seime svarstomų įstatymų projektus, todėl pasvarstymas, ar nereikėtų tikslinti Įstatymo projekto nuostatų pagal dar nepriimtų įstatymų normas laikytinas nekorektišku. Be kita ko, pastebėtina, kad nėra pateikta ir jokių siūlymų, kaip reikėtų į tai atsižvelgti.</p> <p>Trečia, įvertinus Įstatymo 1 straipsnio, kuriame nurodyta, kad šiame Įstatyme viešosiomis funkcijomis laikomas ir viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimas, ir kitos įstatymuose nustatytos funkcijos, įskaitant viešųjų paslaugų teikimą, nuostatas, taip pat, šiuo Įstatymu perkeliamos Direktyvos (ES) 2019/1024 1 str. 1 ir 2 d. taikymo nuostatas, kurios yra skirtingos viešųjų užduočių ir viešųjų paslaugų subjektams, siekiant išvengti taikymo problemų, kol Seimas nepriims minėtų įstatymų projektų (taip pat ir valstybės valdomų įmonių pertvarkos įstatymų projektų paketo), negalime kitaip patikslinti Įstatymo projekto 1 straipsnio nuostatų, nes ir įsigaliojus minėtiems Įstatymo pakeitimams, daliai Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų bendrovių, teikiančių viešąsias paslaugas, Įstatymas nebus taikomas pagal 2 straipsnio 1 dalies 1 punktą.</p>

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
		manytime, kad, įsigaliojus minėtiems Įstatymo pakeitimams, Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytoms bendrovėms (ar daliai jų), teikiančioms viešąsias paslaugas, Įstatymas bus taikomas pagal Įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 punktą.“	
4.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės 2023 11 27 išvada Nr. NV-2956	1.Siūlome papildomai įvertinti ir pagrįsti, ar iš tiesų keičiamo Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 16 str. 1 d. nuostatos, kurios iš esmės tik nukreipia į Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentą, reikalauja įstatymo lygmens, ar vis dėlto šiuo aspektu jos yra perteklinės. Be to, siūlymas aptarti skelbimo ir pakartotinio naudojimo tvarką savo turiniu neviseiškai dera aptariamame straipsnyje, sistemiškai vertinant jo pavadinimą.	Neatsižvelgta. Siekiant teisinio aiškumo ir paaiškinant, iš kur atsiranda didelės vertės duomenų rinkinių sąrašas ir nustatoma jų skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka, atitinkamai tikslinamos keičiamo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies nuostatos. Pakeitę šią nuostatą prieštarautume TM pateiktai pastabai. Keisti straipsnio pavadinimą netikslinga, nes įvertinus visą šio straipsnio turinį ir jo nuostatas atliepus pavadinime būtų pernelyg ilgas straipsnio pavadinimas.